

MSBFS 2021:8

Per Karlsson, Enheten för inriktning av skydd mot olyckor
Avdelningen för räddningstjänst och olycksförebyggande

Ändringar tillsyn LSO 1/1-2021

LSO 5 kap. 1 §:

”Kommunen ska ha tillsyn över att enskilda följer denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur tillsynen ska planeras och utföras.”

Skälen för bemyndigandet

- Tillsyn över enskilda behöver av rättssäkerhetsskäl utföras på liknande sätt
- Föreskrifter kan stödja kommunerna i deras arbete med att effektivisera och genomföra tillsynen och kan underlätta tillsynsmyndighetens granskning av den kommunala förebyggande verksamheten
- Angående den typ av objekt som omfattades av skriftlig redogörelse: "Traditionellt sett har tillsyn varit en viktig del av den förebyggande verksamheten för dessa objekt och det är angeläget att tillsynen inte försummas för dessa"

Men...

Samtidigt är en av grundtankarna med LSO att kommunerna själva ska kunna bestämma vilka åtgärder i den brandförebyggande verksamheten som särskilt bör prioriteras utifrån lokala förhållanden. Det bör bland annat ske utifrån den lokala riskbilden och hur kommunerna i övrigt bedriver verksamhet inom området för skydd mot olyckor.

Det bör därför finnas ett utrymme för kommunerna att bestämma om omfattningen och prioriteringen av sin tillsyn

Nytt nationellt mål för förebyggande

1 kap 3 a § Förebyggande verksamhet som staten och kommunerna ansvarar för enligt denna lag ska planeras och organiseras så att den **effektivt bidrar** till att förebygga bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. **Särskild vikt** ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador.

- Riktninggivande
- Effektiva åtgärder
- Förhindra de allvarligaste konsekvenserna

Tillsyn över att enskilda följer denna lag...

- När det finns anledning att misstänka att lagen inte efterlevs
- Där konsekvenserna kan bli stora om inte lagen efterlevs

MSBFS 2021:8

1 §: Planera och utföra sin tillsyn enligt 5 kap. 1 § LSO

Föreskrifterna omfattar inte kommunens skyldighet att utföra brandskyddskontroll enligt 3 kap. 4 § LSO.

Två delar:

1. Planering av tillsynsverksamheten
2. Tillsynens utförande

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor;

beslutade den 9 november 2021.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap föreskriver följande med stöd av 5 kap. 2 a § förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor¹, och beslutar följande allmänna råd.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt 5 kap. 1 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO).

Dessa föreskrifter omfattar inte kommunens skyldighet att utföra brandskyddskontroll enligt 3 kap. 4 § LSO.

Planering av tillsynsverksamheten

2 § Kommunens planering av tillsynen av byggnader och anläggningar, var den ska ske och hur ofta, ska göras med utgångspunkt i riskerna vid en brand eller annan olycka och med beaktande av om tillsyn är en effektiv förebyggande åtgärd.

Kommunen ska vid sin prioritering av tillsyn särskilt beakta om de som vistas i byggnaden eller anläggningen kan förväntas ha god lokalkännedom samt om de är inlåsta eller vistas där av plikt.

Allmänna råd

Följande kriterier bör vara vägledande vid prioriteringen:

1. Frekvensen av bränder eller andra olyckor är hög.
2. En brand eller annan olycka medför stor risk för människors liv och hälsa.
3. En brand kan innebära stora ekonomiska kostnader eller större påfrestring på samhället.
4. En brand eller annan olycka kan innebära stora skador på miljön.

¹ Förordningen senast ändrad genom SFS 2020:883.

2 §

Kommunens planering av tillsynen av byggnader och anläggningar, var den ska ske och hur ofta, ska göras med **utgångspunkt i riskerna vid en brand** eller annan olycka och med beaktande av om tillsyn **är en effektiv förebyggande åtgärd.**

Kommunen ska vid sin prioritering av tillsyn särskilt beakta om de som vistas i byggnaden eller anläggningen kan förväntas ha **god lokalkännedom** samt om de är **inlåsta eller vistas där av plikt.**

Planering av tillsynsverksamheten

Tillsynsverksamhet

Tips 6 §

Efter
insä

Bilaga:

- Inte förväntas utrymma självständigt
- Skolor
- Tillfällig övernattnig
- Större samling utan god lokalkännedom
- Byggnader med kulturhistoriska värden
- Egendom tillhörande museer
- Särskilda krav på brandskyddets tillförlitlighet

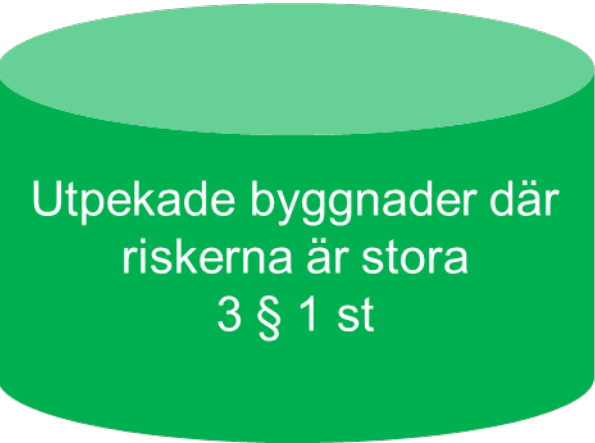

Planerad/regelbunden tillsyn:

- Förteckning 4 §
- Dokumentation 5 §
(hur ofta, varför inte?)

Dokumenterat arbetssätt 8 §

- Definierade på nationell nivå
- ~~Skriftliga redogörelse~~

Utpekade byggnader där
riskerna är stora
3 § 1 st

- Byggnader/anläggningar enligt 2 §, som behöver identifieras på lokal nivå

Farlig verksamhet
3 § 3 st

- Kommunen ska ha en planering för tillsynen
- Kan både avse skyldigheter enligt LSO 2 kap. 2 § och 4 §

**Planerad/regelbunden
tillsyn:**

- Förteckning 4 §
- Dokumentation 5 §
(hur ofta, varför inte?)

- Kommunen är skyldig att ha en förteckning
- Dokumentera bedömningen av hur ofta tillsyn ska göras
- Om kommunen väljer att inte göra tillsyn ska skälen dokumenteras

- Kommunen ska kunna utföra tillsyn som behövs i enskilda fall

Tips 6 §

- ”Facit”
- Grundas på iakttagelser vid insatsen

Efter räddnings-
insats 7 §

- Processbeskrivningar, rutiner och delegeringar
- Syftar till att bidra till en effektiv tillsyn

Utförande av tillsyn

- Utförande i enlighet med tidigare vägledning
- Vid föreläggande ska kraven följas upp
- Samråd vid behov

9 §

Vid tillsyn av den enskildes skyldigheter enligt 2 kap. 2 § LSO, ska kommunen skaffa sig kunskap om den byggnad eller anläggning som är föremål för tillsynen och den verksamhet som bedrivs där. Utifrån denna kunskap ska kommunen bedöma vilka olycksförlopp som kan leda till människors död eller andra allvarliga skador på hälsa, egendom eller miljö.

10 §

Kommunen ska anpassa sin tillsyn av den enskildes skyldigheter enligt 2 kap. 2 § LSO efter vad som identifierats i 9 §. Vid sin tillsyn ska kommunen kontrollera relevanta tekniska och organisatoriska aspekter av

1. Möjligheten till utrymning
2. Skydd mot brands uppkomst
3. Skyddet mot brandspridning inom byggnad
4. Skyddet mot brandspridning mellan byggnader, och
5. Möjlighet till räddningsinsats.

10 §, andra och tredje stycket

Vid bedömningen av hur omfattande och ingående tillsynen ska vara ska kommunen använda kunskap och erfarenhet från tidigare tillsyn eller annan verksamhet för att förebygga olyckor.

Tillsynen ska innehålla besök på plats i byggnaden eller anläggningen om det inte är obehövt.

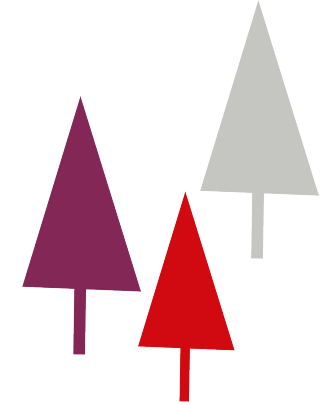
11 §

Om kommunen beslutar om föreläggande mot den enskilde ska kommunen följa upp att kraven i beslutet följs.

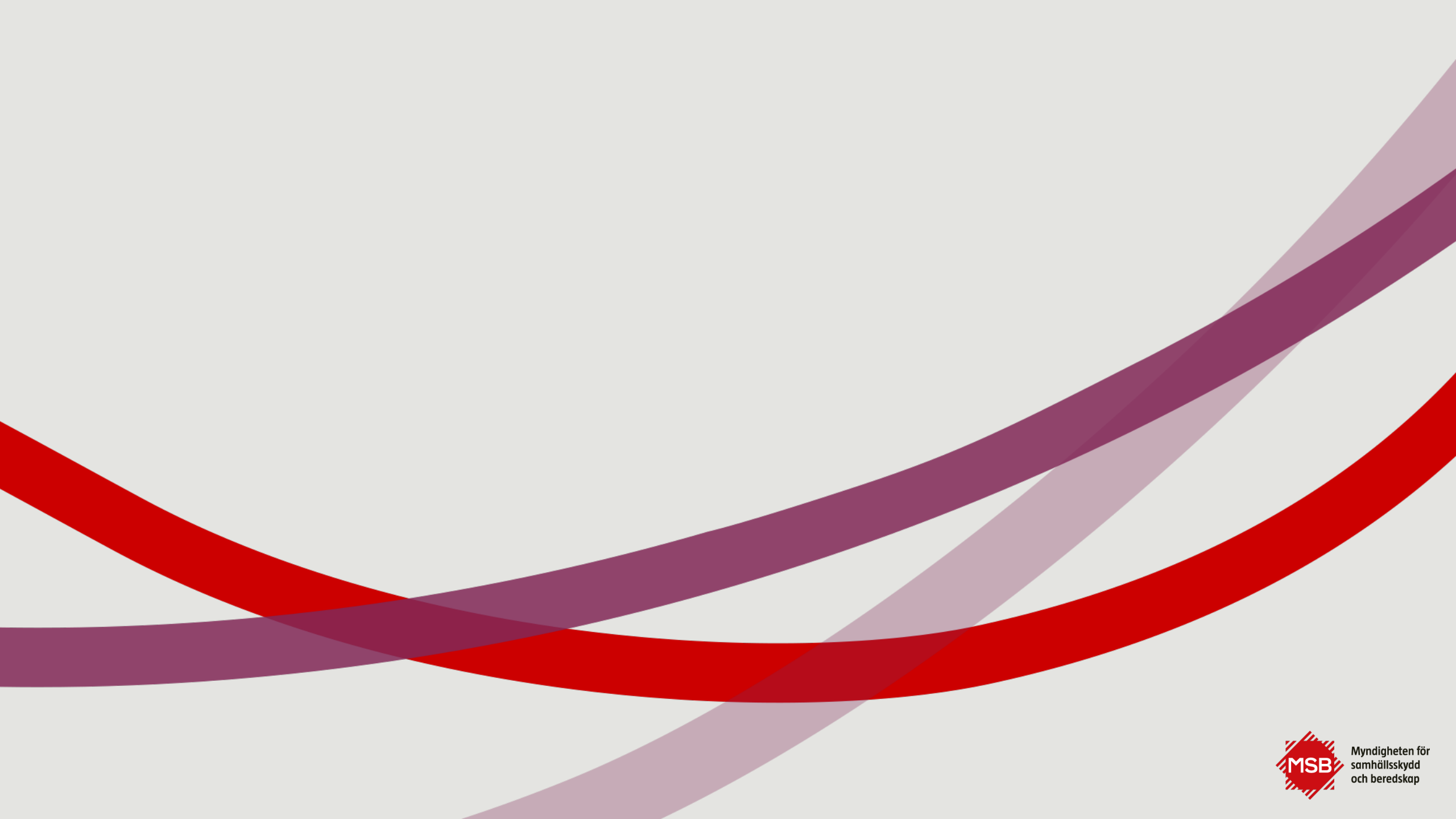
12 §

Den som ansvarar för tillsynen ska vid behov genomföra samråd med kommunala förvaltningar eller statliga myndigheter innan beslut om föreläggande fattas. Samrådet syftar till att undvika att förelägga om åtgärder som står i strid med annan lagstiftning.

Vad händer nu inom området?

- Uppdatering av tillsynshandboken, klar 2022
  - Ny disposition
  - Inarbetning/uppdatering utifrån föreskriften
  - Nya exempel
- Uppdatera rättsfallssamling *”I skälig omfattning”*
- Statlig tillsyn
- Årsuppföljning

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap